

सहायक अनुदानाच्या जलद संवितरण व संनियंत्रणासाठी ग्रामविकास विभागाच्या नियंत्रणाखालील आहरण व संवितरण अधिकारी आणि अन्य अशासकीय कार्यान्वयन प्राधिकारी यांचे करिता “आभासी वैयक्तिक ठेव लेखा” (Virtual Personal Deposit Account) (VPDA) ही व्यवस्था व कार्यपद्धती लागू करणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन
ग्राम विकास विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: बीजीटी-२०२४/प्र.क्र.८८/वित्त-१
बांधकाम भवन, २५, मझबान पथ, फोर्ट, मुंबई-४०० ००९.
दिनांक: १९ ऑगस्ट, २०२४

वाचा :

शासन निर्णय क्रमांक: वित्त विभाग क्र. संकीर्ण-२०२३/प्र.क्र.११०/२०२३/कोषा प्रशा-५,
दिनांक १४.०२.२०२४.

प्रस्तावना :

विविध योजना व अनुदानाचे वितरण करणा-या आहरण व संवितरण अधिका-यांना आणि अन्य अशासकीय कार्यान्वयन प्राधिका-यांकडून महाराष्ट्र कोषागार नियम नमुना क्रमांक-४४ देयकांद्वारे राज्याच्या एकत्रित निधीतून २७-लहान बांधकामे, ३१-सहायक अनुदाने (वेतनेत्तर), ३३-अर्थसहाय्य, ३५-भांडवली मत्तेच्या निर्मितीकरिता अनुदान, ५०- इतर खर्च, ५३- मोठी बांधकामे, आणि वित्त विभागाद्वारे वेळोवेळी घोषित करण्यात येतील अशा अन्य उद्देश शीर्ष (Object Head) अंतर्गत आहरित केल्या जाणा-या सहायक अनुदानाच्या निधीचा विनियोग करण्यासाठी “आभासी वैयक्तिक ठेव लेखा (Virtual Personal Deposit Account) (VPDA)) ही व्यवस्था व कार्यपद्धती लागू करण्यास वित्त विभागाचे संदर्भाधीन दिनांक १४.०२.२०२४ च्या शासन निर्णयान्वये मान्यता देण्यात आली आहे.

सदर व्यवस्था व कार्यपद्धती ग्रामविकास विभागाच्या अधिपत्याखालील जिल्हा परिषदांना व अधिनस्त इतर कार्यालयातील आहरण व संवितरण अधिका-यांना लागू करण्याच्या अनुषंगाने वित्त विभागाचे अनौपचारिक अभिप्राय मागविण्यात आले होते. वित्त विभाग व संचालक, लेखा व कोषागारे संचालनालय, मुंबई यांनी याबाबत दिलेले अभिप्राय व त्याअनुषंगाने विभागाकडील सर्व संबंधितांकडून प्राप्त झालेले अभिप्राय विचारात घेऊन ग्रामविकास विभाग व अधिनस्त कार्यालयांमध्ये “आभासी वैयक्तिक ठेव लेखा (Virtual Personal Deposit Account) (VPDA)) ही

व्यवस्था व कार्यपद्धती लागू करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधिन होती. शासनाने खालीलप्रमाणे सदर व्यवस्था व कार्यपद्धती लागू करण्याचा निर्णय घेतला आहे.

शासन निर्णय:

सहायक अनुदानाच्या जलद संवितरण व संनियंत्रणासाठी ग्रामविकास विभागाच्या नियंत्रणाखालील आहरण व संवितरण अधिकारी आणि अधिनस्त अन्य अशासकीय कार्यान्वयन प्राधिकारी यांचेकरिता “आभासी वैयक्तिक ठेव लेखा” (Virtual Personal Deposit Account) (VPDA) ही व्यवस्था व कार्यपद्धती लागू करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे. वित्त विभागाच्या संदर्भाधीन दिनांक १४.२.२०२४ च्या शासन निर्णयान्वये शासकीय कार्यालयांच्या बाबतीत संबंधित आहरण व संवितरण अधिकारी यांना पदनिर्देशित “आभासी वैयक्तिक ठेव लेखा प्रशासक” (Virtual Personal Deposit Account Administrator) व अशासकीय कार्यान्वयन यंत्रणांच्या बाबतीत शासनाद्वारे घोषित करण्यात येतील असे कार्यान्वयन प्राधिकारी हे पदनिर्देशित “आभासी वैयक्तिक ठेव लेखा प्रशासक ” (Virtual Personal Deposit Account Administrator) राहणार आहेत.

ग्राम विकास विभागांतर्गत येणाऱ्या खालील आहरण व संवितरण अधिकारी यांना “आभासी वैयक्तिक ठेव लेखा प्रशासक” (Virtual Personal Deposit Account Administrator) म्हणून घोषित करण्यात येत आहे.

अ.क्र.	कार्यालयाचे नांव	अभासी वैयक्तिक ठेव लेखा प्रशासक
१	जिल्हा परिषद, ठाणे	मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद ठाणे
२	जिल्हा परिषद, पालघर	मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद पालघर
३	जिल्हा परिषद, रायगड	मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद रायगड
४	जिल्हा परिषद, रत्नागिरी	मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद रत्नागिरी
५	जिल्हा परिषद, सिंधुदुर्ग	मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद सिंधुदुर्ग
६	जिल्हा परिषद, नाशिक	मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद नाशिक
७	जिल्हा परिषद, अहमदनगर	मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद अहमदनगर
८	जिल्हा परिषद, जळगांव	मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद जळगांव
९	जिल्हा परिषद, धुळे	मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद धुळे
१०	जिल्हा परिषद, नंदुरबार	मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद नंदुरबार

११	जिल्हा परिषद, पुणे	मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद पुणे
१२	जिल्हा परिषद, सातारा	मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद सातारा
१३	जिल्हा परिषद, सांगली	मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद सांगली
१४	जिल्हा परिषद, सोलापूर	मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद सोलापूर
१५	जिल्हा परिषद, कोल्हापूर	मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद कोल्हापूर
१६	जिल्हा परिषद, छत्रपती संभाजीनगर	मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद छत्रपती संभाजीनगर
१७	जिल्हा परिषद, जालना	मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद जालना
१८	जिल्हा परिषद, परभणी	मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद परभणी
१९	जिल्हा परिषद, हिंगोली	मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद हिंगोली
२०	जिल्हा परिषद, बीड	मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद बीड
२१	जिल्हा परिषद, लातूर	मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद लातूर
२२	जिल्हा परिषद, नांदेड	मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद नांदेड
२३	जिल्हा परिषद, धाराशिव	मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद धाराशिव
२४	जिल्हा परिषद, अमरावती	मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद अमरावती
२५	जिल्हा परिषद, बुलढाणा	मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद बुलढाणा
२६	जिल्हा परिषद, अकोला	मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद अकोला
२७	जिल्हा परिषद, वाशिम	मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद वाशिम
२८	जिल्हा परिषद, यवतमाळ	मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद यवतमाळ
२९	जिल्हा परिषद, नागपूर	मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद नागपूर
३०	जिल्हा परिषद, वर्धा	मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद वर्धा
३१	जिल्हा परिषद, गोंदिया	मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद गोंदिया
३२	जिल्हा परिषद, भंडारा	मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद भंडारा

३३	जिल्हा परिषद, चंद्रपूर	मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद चंद्रपूर
३४	जिल्हा परिषद, गडचिरोली	मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद गडचिरोली
३५	जिल्हा परिषद, ठाणे	मुख्य लेखा व वित्त अधिकारी, जिल्हा परिषद ठाणे
३६	जिल्हा परिषद, पालघर	मुख्य लेखा व वित्त अधिकारी, जिल्हा परिषद पालघर
३७	जिल्हा परिषद, रायगड	मुख्य लेखा व वित्त अधिकारी, जिल्हा परिषद रायगड
३८	जिल्हा परिषद, रत्नागिरी	मुख्य लेखा व वित्त अधिकारी, जिल्हा परिषद रत्नागिरी
३९	जिल्हा परिषद, सिंधुदुर्ग	मुख्य लेखा व वित्त अधिकारी, जिल्हा परिषद सिंधुदुर्ग
४०	जिल्हा परिषद, नाशिक	मुख्य लेखा व वित्त अधिकारी, जिल्हा परिषद नाशिक
४१	जिल्हा परिषद, अहमदनगर	मुख्य लेखा व वित्त अधिकारी, जिल्हा परिषद अहमदनगर
४२	जिल्हा परिषद, जळगांव	मुख्य लेखा व वित्त अधिकारी, जिल्हा परिषद जळगांव
४३	जिल्हा परिषद, धुळे	मुख्य लेखा व वित्त अधिकारी, जिल्हा परिषद धुळे
४४	जिल्हा परिषद, नंदुरबार	मुख्य लेखा व वित्त अधिकारी, जिल्हा परिषद नंदुरबार
४५	जिल्हा परिषद, पुणे	मुख्य लेखा व वित्त अधिकारी, जिल्हा परिषद पुणे
४६	जिल्हा परिषद, सातारा	मुख्य लेखा व वित्त अधिकारी, जिल्हा परिषद सातारा
४७	जिल्हा परिषद, सांगली	मुख्य लेखा व वित्त अधिकारी, जिल्हा परिषद सांगली
४८	जिल्हा परिषद, सोलापूर	मुख्य लेखा व वित्त अधिकारी, जिल्हा परिषद सोलापूर
४९	जिल्हा परिषद, कोल्हापूर	मुख्य लेखा व वित्त अधिकारी, जिल्हा परिषद कोल्हापूर
५०	जिल्हा परिषद, छत्रपती संभाजीनगर	मुख्य लेखा व वित्त अधिकारी, जिल्हा परिषद छत्रपती संभाजीनगर
५१	जिल्हा परिषद, जालना	मुख्य लेखा व वित्त अधिकारी, जिल्हा परिषद जालना
५२	जिल्हा परिषद, परभणी	मुख्य लेखा व वित्त अधिकारी, जिल्हा परिषद परभणी
५३	जिल्हा परिषद, हिंगोली	मुख्य लेखा व वित्त अधिकारी, जिल्हा परिषद हिंगोली
५४	जिल्हा परिषद, बीड	मुख्य लेखा व वित्त अधिकारी, जिल्हा परिषद बीड

५५	जिल्हा परिषद, लातूर	मुख्य लेखा व वित्त अधिकारी, जिल्हा परिषद लातूर
५६	जिल्हा परिषद, नांदेड	मुख्य लेखा व वित्त अधिकारी, जिल्हा परिषद नांदेड
५७	जिल्हा परिषद, धाराशिव	मुख्य लेखा व वित्त अधिकारी, जिल्हा परिषद धाराशिव
५८	जिल्हा परिषद, अमरावती	मुख्य लेखा व वित्त अधिकारी, जिल्हा परिषद अमरावती
५९	जिल्हा परिषद, बुलढाणा	मुख्य लेखा व वित्त अधिकारी, जिल्हा परिषद बुलढाणा
६०	जिल्हा परिषद, अकोला	मुख्य लेखा व वित्त अधिकारी, जिल्हा परिषद अकोला
६१	जिल्हा परिषद, वाशिम	मुख्य लेखा व वित्त अधिकारी, जिल्हा परिषद वाशिम
६२	जिल्हा परिषद, यवतमाळ	मुख्य लेखा व वित्त अधिकारी, जिल्हा परिषद यवतमाळ
६३	जिल्हा परिषद, नागपूर	मुख्य लेखा व वित्त अधिकारी, जिल्हा परिषद नागपूर
६४	जिल्हा परिषद, वर्धा	मुख्य लेखा व वित्त अधिकारी, जिल्हा परिषद वर्धा
६५	जिल्हा परिषद, गोंदिया	मुख्य लेखा व वित्त अधिकारी, जिल्हा परिषद गोंदिया
६६	जिल्हा परिषद, भंडारा	मुख्य लेखा व वित्त अधिकारी, जिल्हा परिषद भंडारा
६७	जिल्हा परिषद, चंद्रपूर	मुख्य लेखा व वित्त अधिकारी, जिल्हा परिषद चंद्रपूर
६८	जिल्हा परिषद, गडचिरोली	मुख्य लेखा व वित्त अधिकारी, जिल्हा परिषद गडचिरोली
६९	राष्ट्रीय ग्रामस्वराज अभियान पुणे, (RGSA)	उपसंचालक, राज्य व्यवस्थापन कक्ष, राष्ट्रीय ग्रामस्वराज योजना, पुणे
७०	महाराष्ट्र राज्य ग्रामिण जीवनोन्नती अभियान, बेलापूर, नवी मुंबई (MSRLM)	उपसंचालक, वित्त व लेखा, महाराष्ट्र राज्य ग्रामिण जीवनोन्नती अभियान, बेलापूर, नवी मुंबई
७१	ग्राम विकास विभाग रोख शाखा, मंत्रालय, मुंबई	कक्ष अधिकारी तथा आहरण व संवितरण अधिकारी ग्रामविकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई
७२	राज्य व्यवस्थापन कक्ष ग्रामिण गृहनिर्माण	उपसंचालक, राज्य व्यवस्थापन कक्ष ग्रामिण गृहनिर्माण, महाराष्ट्र राज्य.

२. वरील सर्व आहरण व संवितरण अधिकारी यांना या शासन निर्णयाद्वारे “आभासी वैयक्तिक ठेव लेखा प्रशासक” म्हणून घोषित करण्यात येत असून, त्यांना यथास्थिती अधिदान व लेखा कार्यालय मुंबई, किंवा संबंधीत जिल्हा कोषागार कार्यालय किंवा संबंधीत उपकोषागार कार्यालय येथे “आभासी वैयक्तिक ठेव लेखा (VPDA)” उघडण्यास मंजूरी देण्यात येत आहे. या शासन निर्णयाच्या निर्गमन दिनांकापासून एक सप्ताहाच्या मुदतीत सदर आहरण व संवितरण अधिकारी महालेखापाल, (ले. व अ.) कार्यालयाकडून “वैयक्तिक ठेव लेखा प्रशासक” म्हणून प्रत्यक्ष कामकाजासाठीचे प्राधिकारपत्र मिळविण्यासाठी आपल्या विभागाशी संबंधीत महालेखापाल, (ले. व अ.) कार्यालयास प्रस्ताव सादर करतील आणि संबंधीत महालेखापाल, (ले. व अ.) कार्यालयाबरोबर योग्य समन्वय ठेवून असे प्राधिकारपत्र सत्वर प्राप्त करून घेतील. महालेखापाल, (ले. व अ.) यांच्याकडून प्राधिकारपत्र निर्गमित झाल्यानंतर संचालनालय, लेखा व कोषागारे, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई यांचेकडून “आभासी ठेव लेखा प्रशासक” संकेतांक विनाविलंब प्राप्त करून घेतील. सदर कार्यवाही प्राधान्याने पूर्ण करून घेण्यासाठी संबंधीत आहरण व संवितरण अधिकारी आणि त्यांचे कार्यालय प्रमुख व्यक्तिशः जबाबदार असतील.

३. एकल नोडल खाते (Single Nodal Account) खाती असलेल्या योजना/निधी, भांडवली लेख्यावरील खर्च व ऋण शीर्षाखालील खर्च यांना आभासी वैयक्तिक ठेव लेखा (VPDA) उघडण्यास सूट देण्यात येत आहे. याबाबत योजनांचा सविस्तर तपशिल परिशिष्ट “अ” येथे जोडला आहे.

४. ग्रामविकास विभागाच्या अधिपत्याखालील योजनांना “आभासी वैयक्तिक ठेव लेखा” (Virtual Personal Deposit Account) (VPDA) ही व्यवस्था व कार्यपद्धती लागू राहिल.

i) LPRS (Compressive Liability Payment Register System) या संगणक प्रणालीवरून वितरीत होणा-या योजना यांना आभासी स्वीय प्रपंजी ठेव लेखा (VPDA) कार्यपद्धती लागू राहिल.

ii) मा. लोकप्रतिनिधींनी सुचविलेल्या ग्रामीण भागातील गावांतर्गत मुलभूत सुविधा पुरविणे. सीआरसी कोड- २५१५१२३८ यामधील योजनांना आभासी स्वीय प्रपंजी ठेव लेखा (VPDA) कार्यपद्धती लागू राहिल.

iii) जिल्हा परिषद अंतर्गत रस्ते व पूल दुरुस्ती परिरक्षण कार्यक्रम. सीआरसी कोड- ३०५४२४१९ यामधील योजनांना आभासी स्वीय प्रपंजी ठेव लेखा (VPDA) कार्यपद्धती लागू राहिल.

iv) ग्रामविकास विभागाकडून जिल्हा परिषदांना बिम्स प्रणालीद्वारे निधी उपलब्ध करून देण्यात येणा-या सर्व योजना/निधी यांना आभासी स्वीय प्रपंजी ठेव लेखा (VPDA) कार्यपद्धती लागू राहिल.

v) ग्रामविकास विभागाच्या मुख्यालयातील आहरण व संवितरण अधिकाऱ्याकडून देयक अधिदान व लेखा कार्यालयास सादर करून निधी थेट जिल्हा परिषदांच्या खात्यात जमा केला जाणाऱ्या योजना/निधी यांना आभासी स्वीय प्रपंजी ठेव लेखा (VPDA) कार्यपद्धती लागू राहिल.

vi) जिल्हा नियोजन समितीकडून जिल्हा परिषदेस प्राप्त होणाऱ्या निधीसाठी आभासी स्वीय प्रपंजी ठेव लेखा (VPDA) कार्यपद्धती लागू राहिल.

vii) राज्य शासनाकडून निधी प्राप्त होणाऱ्या सर्व योजनांकरिता VPDA ही कार्यप्रणाली लागू राहिल.

सदर योजनांचा तपशिल यासोबतच्या परिशिष्ट “ब” येथे जोडला आहे.

५. वित्त विभाग, शासन निर्णय, दिनांक १४.०२.२०२४ व मा. महालेखापाल यांनी दिलेल्या निर्देशानुसार शासकीय कार्यालयाच्या स्तरावरील आणि शासकीय कार्यालयाच्या व्यतिरिक्त अन्य कार्यान्वयन यंत्रणांच्या स्तरावरील आभासी वैयक्तिक ठेव लेखांच्या संदर्भात राज्याच्या एकत्रित निधीमधून रक्कम आहरीत केलेल्या दिनांकापासून एक वर्षाच्या मुदतीत अशी रक्कम खर्चकरणे संबंधित आभासी वैयक्तिक ठेव लेखा प्रशासकांसाठी अनिवार्य राहिल.

६. आभासी वैयक्तिक ठेव लेखा प्रशासकांनी अधिदान लेखा कार्यालय, मुंबई/ जिल्हा कोषागार कार्यालय/ उपकोषागार कार्यालया यांचे लेख्याशी दरमहा ताळमेळ घेणे बंधनकारक राहिल.

७. महाराष्ट्र कोषागार नियम १९६५ मधील नियम ४९५ “आभासी वैयक्तिक ठेव लेखास” लागू राहिल.

८. “आभासी वैयक्तिक ठेव लेखा” (Virtual Personal Deposit Account) (VPDA) ही व्यवस्था व कार्यपद्धती लागू करण्याच्या अनुषंगाने व त्यांच्या परिणामकारक अंमलबजावणीबाबत वित्त विभागाचे संदर्भाधीन आदेशामध्ये स्वयंस्पष्ट सूचना वजा निर्देश देण्यात आलेले आहेत. सर्व संबंधित आहरण व संवितरण अधिकारी आणि त्यांचे कार्यालय प्रमुख यांनी त्यानुसार उचित कार्यवाही तातडीने करावी. प्रस्तावित व्यवस्था व कार्यपद्धती लागू न झाल्यास होणा-या परिणामास संबंधित कार्यालय प्रमुख जबाबदार राहतील.

९. सदर शासन निर्णय वित्त विभाग कोषा प्रशा-५ अनौपचारिक संदर्भ क्र.१८८/२०२४/को.प्र.५ दि.२९/०७/२०२४ व कार्यासन व्यय-१५ अनौपचारिक अनौ. संदर्भ क्र. ५०/२०२४/व्यय-१५ दि.०१/०८/२०२४ आणि महालेखापाल कार्यालयाचा क्रमांक TM/Ch.2/UOR no 100/ग्राम विकास विभाग/2024-25/621 दि.१६.०८.२०२४ अन्वये दिलेल्या मान्यतेस अनुसरून निर्गमित करण्यात येत आहे.

१०. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२४०८१९१०३४४३०४२० असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(राजेश भोईर)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. मा. राज्यपाल यांचे सचिव
२. मा. मुख्यमंत्री यांचे अपर मुख्य सचिव
३. मा. उप मुख्यमंत्री (गृह) यांचे सचिव
४. मा. उप मुख्यमंत्री (वित्त व नियोजन) यांचे सचिव
५. मा. मंत्री, ग्राम विकास विभाग यांचे सचिव
६. सर्व मा. मंत्री यांचे खाजगी सचिव
७. मा. विरोधी पक्षनेता, विधानसभा/विधान परिषद, महाराष्ट्र विधानमंडळ, सचिवालय, मुंबई
८. सर्व सन्माननीय विधानसभा/ विधान परिषद व संसद सदस्य, सर्व मंत्रालयीन प्रशासकीय विभाग
९. मंत्रालयीन सर्व विभागाच्या अधिनस्त असलेल्या सर्व विभागांचे कार्यालय प्रमुख
१०. प्रधान महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता), मुंबई/नागपूर
११. विभागीय आयुक्त (सर्व)
१२. जिल्हाधिकारी (सर्व)
१३. मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद (सर्व)
१४. संचालक, लेखा व कोषगारे संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई
१५. अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई /कोषागार अधिकारी (सर्व)
१६. मुख्य लेखा व वित्त अधिकारी, जिल्हा परिषद (सर्व)
१७. सह सचिव/उप सचिव/अवर सचिव/कक्ष अधिकारी, ग्रामविकास विभाग
१८. संचालक, राष्ट्रीय ग्राम स्वराज्य अभियान, पुणे.
१९. उपसंचालक, वित्त व लेखा, महाराष्ट्र राज्य ग्रामिण जीवनोन्नती अभियान, बेलापूर, नवी मुंबई
२०. संचालक, स्थानिक निधी लेखा, महाराष्ट्र राज्य, कोकण भवन, मुंबई.
२१. सह संचालक, स्थानिक निधी लेखा, (सर्व विभाग)
२२. उप सचिव, वित्त विभाग (कोषा प्रशा-५), मंत्रालय, मुंबई
२३. निवड नस्ती कार्यासन (वित्त-१)

ग्राम विकास विभाग शासन निर्णय क्र. बीजीटी-२०२४/प्र.क्र.८८ वित्त-१, दि. १९ ऑगस्ट, २०२४
सोबतचे सहपत्र

परिशिष्ट “अ”

ग्राम विकास विभागांतर्गत ज्या योजनांना “आभासी वैयक्तिक ठेव लेखा (VPDA)” लागू नाही अशा योजनांची लेखाशिर्ष व उद्दिष्टानिहाय यादी.

अ.क्र.	योजनेचे नांव	लेखाशिर्ष	उद्दिष्ट
अ) केंद्र योजना १००%			
१	प्रधानमंत्री ग्रामसडक योजनेतर्गत केंद्र सरकारकडून प्रशासनिक निधी	२०५३ A००१	२०
२	एम.एस. आर.एल,एम. अभियानांतर्गत प्रशि.कार्य.	२५०१A१४६	३३
३	१५ व्या वित्त आयोगाच्या शिफारशीनुसार जिल्हा परिषदांना /जिल्हास्तरीय पंचायतींना विविध विकास योजनांसाठी सहाय्यक अनुदाने	२५१५२६२८	३१
४	१५ व्या वित्त आयोगाच्या शिफारशीनुसार जिल्हा परिषदांना /जिल्हास्तरीय पंचायतींना विविध विकास योजनांसाठी सहाय्यक अनुदाने	२५१५२६३७	३१
५	१५ व्या वित्त आयोगाच्या शिफारशीनुसार पंचायत समितींना विविध विकास योजनांसाठी सहाय्यक अनुदाने	२५१५२६४६	३१
६	१५ व्या वित्त आयोगाच्या शिफारशीनुसार पंचायत समितींना विविध विकास योजनांसाठी सहाय्यक अनुदाने	२५१५२६५५	३१
७	१५ व्या वित्त आयोगाच्या शिफारशीनुसार ग्राम पंचायतींना विविध विकास योजनांसाठी सहाय्यक अनुदाने	२५१५२६६४	३१
८	१५ व्या वित्त आयोगाच्या शिफारशीनुसार ग्राम पंचायतींना विविध विकास योजनांसाठी सहाय्यक अनुदाने	२५१५२६७३	३१
९	गोबर गॅस संयंत्रे बसविणे	२८१० ००१६	३३
१०	प्रधानमंत्री ग्रामसडक योजना	४५१५ ०९४१	५३
११	मुख्यमंत्री ग्रामसडक योजना	५०५४५४११	५३
ब) केंद्र पुरस्कृत योजना (६० : ४०)			
१२	प्रधानमंत्री ग्रामसडक योजनेतर्गत डावी कडवी विचारसरणीग्रस्त प्रभावित क्षेत्रासाठी रस्ते जोडणी	२०५३ A१३५/ २०५३ A१४४	२० २०

	प्रकल्प		
१३	राष्ट्रीय ग्राम स्वराज अभियान RGSA	२०५३ A११७/ २०५३ A१२६	३१ ३१
१४	राष्ट्रीय ग्राम स्वराज अभियान RGSA	२०५३ A५३८/ २०५३ A५४७	३१ ३१
१५	महाराष्ट्र राज्य ग्रामीण जीवनोन्नती अभियानाच्या अनु.जाती/जमाती व्यतिरिक्त लाभार्थ्यांना अर्थसहाय्य	२५०१२९०८/ २५०१२७७५	३३ ३३
१६	आजीविका (MSRLM) अंतर्गत कौशल्य विकासावरील विशेष प्रकल्पाच्या अनु.जातीतर/ अनु.जमातीतर लाभार्थ्यांना वित्तीय सहाय्य	२५०१ २८८२/ २५०१२८२८	३३ ३३
१७	आजीविका (MSRLM) अंतर्गत महिला किसान सशक्तीकरण परियोजनेस वित्तीय सहाय्य	२५०१ २८९१/ २५०१ २८३७	३३ ३३
१८	स्टार्ट अप ग्रामीण उद्योजकता कार्यक्रम	२५०१ A१३७/ २५०१ A०७५	३३ ३३
१९	राष्ट्रीय ग्रामीण आर्थिक परिवर्तन कार्यक्रम (NRETP)	२५०१ A१६४/ २५०१ A१७३	३३ ३३
२०	राष्ट्रीय ग्रामिण आर्थिक परिवर्तन प्रकल्प ग्रामिण भागातील उद्योगांना आर्थिक विकसित करणे	२५०१A१९१/ २५०१A२०८	३३ ३३
२१	प्रधानमंत्री आवास योजना (ग्रामीण) सर्वसाधारण योजना	२५०५ ३०१२/ २५०५ ०५६८	३१ ३१
२२	श्यामाप्रसाद मुखर्जी राष्ट्रीय रुरबन मिशन- राष्ट्रीय रुरबन अभियान - गाव समुहाचा विकास	२५१५ २५३९/ २५१५ २५४८	३१ ३१
२३	प्रधानमंत्री ग्रामसडक योजनेतर्गत नवीन रस्ते व पुल बांधणी व अस्तित्वातील रस्त्यांचे दर्जोन्नतीकरण	५०५४ ५२२४/ ५०५४ ५२३३	५३ ५३
२४	प्रधानमंत्री ग्रामसडक योजनेतर्गत डावी कडवी विचारसरणीग्रस्त प्रभावित क्षेत्रासाठी रस्ते जोडणी प्रकल्प (RCPLWEA) - प्रोग्राम फंड	५०५४ ५२५१/ ५०५४ ५२६२	५३ ५३
	इतर योजना व अनिवार्य		
२५	महाराष्ट्र जिल्हा परिषद व पंचायत समिती अधिनियम १९६१ च्या कलम १८३ अन्वये जिल्हा परिषदांना आस्थापना अनुदाने	२०५३०५६५	३१
२६	जिल्हा परिषदांची कार्यक्रम अंदाजपत्रके	२०५३०७५२	३१
२७	जिल्हा परिषदांच्या आस्थापनेवर कंत्राटी पध्दतीने कर्मचाऱ्यांच्या नियुक्त्या	२०५३१०३३	३१
२८	पंच, सरपंच, सचिव, अशासकीय सदस्य, इत्यादींना	२०५३०५७४	३१

	प्रशिक्षण-राज्य क्षेत्र		
२९	ग्राम पंचायतीचे सरपंच, सदस्य यांचे मानधन व इतर भत्ते व कमाचाऱ्यांचे किमान वेतन यासाठी अनुदाने	२०५३१०४२	३१
३०	जिल्हा परिषद कर्मचाऱ्यांच्या (शिक्षक वगळून) परिभाषित अंशदायी निवृत्तीवेतन योजनेच्या अंशदानासाठी अनुदान	२०५३A०९१	३१
३१	ठेव सलग्न विमा योजनेतून प्रदाने	२२३५०६५२	५०
३२	महाराष्ट्र जिल्हा परिषदा व पंचायत समित्या अधिनियम १९६१ व मुंबई ग्रामपंचायत अधिनियम १९५८ अन्वये जमीन महसूल, जमीन समानीकरण व उपकर वसुली इत्यादीच्या अनुषंगाने अभिहंस्तांकित रकमा	३६०४०४७९	५०
३३	महाराष्ट्र जिल्हा परिषदा व पंचायत समित्या अधिनियम १९६१ च्या कलम २८८ अन्वये जिल्हा परिषदांना मोटार वाहन करावरील अभिहंस्तांकित रकमा देणे	३६०४०२९२	५०
३४	महाराष्ट्र व्यवसाय, व्यापार, आजीविका व नोकऱ्या यांवरील कर अधिनियम, १९७५ कलम २९ अन्वये जिल्हा परिषदांना अभिहंस्तांकित रकमा देणे	३६०४०४२३	५०
३५	महाराष्ट्र जिल्हा परिषद व पंचायत समिती हअधिनियम १९६१ च्या कलम १५८ अन्वये जिल्हा परिषदांना मुद्रांक शुल्क अनुदान	३६०४०३०७	५०
३६	रस्त्यावरील विजेच्या दिव्यांच्या देयकाची रक्कम भरण्यासाठी ग्रामपंचायतींना १०० टक्के अनुदान	३६०४०३२५	५०
३७	ग्रामपंचायतींना यात्रेकरु कराऐवजी सहाय्य	३६०४०३४३	५०
३८	महाराष्ट्र जिल्हा परिषद व पंचायत समिती अधिनियम १९६१ च्या कलम १८१ (ए) अन्वये जिल्हा परिषदांना वन महसूल अनुदान	३६०४०५०३	५०
३९	ग्रामपंचायतींना जकात कराऐवजी नुकसान भरपाई	३६०४०५३२	५०
४०	प्रधान मंत्री ग्राम सडक योजना (Admin & PVC)	४५१५०११९	५३
४१	मुख्यमंत्री ग्रामीण मार्ग योजना - नवीन रस्ते बांधणे व अस्तित्वातील रस्त्यांचे नुतनीकरण	५०५४५१५३	५३
४२	मुख्यमंत्री ग्रामीण मार्ग योजना - नाबार्ड कर्ज सहाय्यातून करण्यात येणारी कामे	५०५४५२०६	५३
४३	आशीयाई विकास बँक सहाय्यित ग्रामीण रस्ते विकास	५०५४५२९८	५३

	पायाभूत सुविधा प्रकल्प (बाह्य हिस्सा ७० टक्के)		
४४	आशीयाई विकास बँक सहाय्यित ग्रामीण रस्ते विकास पायाभूत सुविधा प्रकल्प (राज्य हिस्सा ३० टक्के)	५०५४५३०४	५३

(राजेश भोईर)
उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

ग्राम विकास विभाग शासन निर्णय क्र. बीजीटी-२०२४/प्र.क्र.८८ वित्त-१, दि.१९ ऑगस्ट, २०२४

सोबतचे सहपत्र

परिशिष्ट “ब”

ग्राम विकास विभागांतर्गत ज्या योजनांना “आभासी वैयक्तिक ठेव लेखा (VPDA)” लागू आहे अशा योजनांची लेखाशिर्ष व उद्दिष्टानिहाय यादी.

अ.क्र.	योजनेचे नांव	लेखाशिर्ष	उद्दिष्ट
	राज्य योजना १००%		
१	महाराष्ट्र जिल्हा परिषद व पंचायत समिती अधिनियम, १९६१ च्या कलम १८२ अन्वये इमारतीच्या दुरुस्तीसाठी जिल्हा परिषदांना सहायक अनुदान	२०५९ ४५३१	२७
२	अस्मिता योजनेंतर्गत ग्रामीण भागातील शाळांमधील मुलींना सवलतीच्या दराने सॅनिटरी नॅपकीन्स उपलब्ध करून देण्याकरिता अर्थसहाय्य	२२३५ ०१२५	३३
३	प्रदर्शने भरवणे व कायमस्वरूपी विक्री केंद्रे बांधणे	२५०११९९३	३१
४	सुमतीबाई सुकळीकर उद्योगिनी महिला सक्षमीकरण योजना महिला स्वयंसहायता गटांना व्याजी अर्थसहाय्य	२५०१००३९	३३
५	महाराष्ट्र राज्य ग्रामीण जीवनोन्नती अभियानांतर्गत समुदाय संसाधन व्यक्तींसाठी वाढीव मानधन व स्वयंसहाय्यता गटांना फिरता निधी (अतिरिक्त राज्य हिस्सा) (कार्यक्रम)	२५०१०१८२	३३
६	पंडित दीनदयाळ उपाध्याय घरकुल योजनेकरिता जमीन खरेदी करण्यासाठी सहाय्य	२५०५०००२	३१
७	जिल्हा परिषद प्रशासकीय इमारती बांधण्यासाठी जिल्हा परिषदांना सहायक अनुदान	२५१५००५३	३१
८	विशेष कार्यक्रम व ग्राम अभियान कार्यक्रमांच्या अंमलबजावणीमध्ये उत्कृष्ट काम केल्याबद्दल जिल्हा परिषदा, पंचायत समित्या व ग्रामपंचायती यांना प्रोत्साहनपर अनुदाने	२५१५००६२	३१
९	जिल्हा परिषदांच्या निवासी इमारत बांधण्यासाठी जिल्हा परिषदांना सहायक अनुदान	२५१५१२५६	३१
१०	गावठाण जमाबंदी प्रकल्प	२५१५२५७५	३१
११	थोर व्यक्तींची स्मारके उभारण्याकरिता अनुदान	२५१५२४८६	३१
१२	ग्रामीण भागातील तीर्थक्षेत्रांच्या विकासाकरिता रु. २ ते २५ कोटी पर्यंत अनुदान	२५१५२५२१	३१

१३	ग्रामीण भागातील यात्रास्थळांच्या विकासासाठी विशेष कार्यक्रम	२५१५२५६६	३१
१४	ग्रामीण भागातील यात्रास्थळांच्या विकासासाठी विशेष कार्यक्रम -श्री संत सेवालाल महाराज, पोहरादेवी, जि. वाशिम	२५१५२५८४	३१
१५	स्मार्ट ग्राम योजनेची अंमलबजावणी करण्यासाठी पंचायत राज संस्थांना सहायक अनुदान (आर.आर. (आबा) पाटील सुंदर गांव पुरस्कार योजना	२५१५१६७७	३१
१६	कोकण पर्यटन विकास कार्यक्रम	२५१५२४३२	३१
१७	मा.बाळासाहेब ठाकरे स्मृती मातोश्री ग्रामपंचायत बांधकाम योजना	२५१५२५५७	३१
१८	ग्रामीण भागातील विकास कामांसाठी जिल्हा परिषदांना सहायक अनुदान	२५१५१२३८	२७
१९	संत सेवालाल महाराज बंजारा/लमाण तांडा समृद्धी योजना	२५१५२७५३	३१
	इतर योजना व अनिवार्य		
२०	नळ पाणीपुरवठा योजनेसाठी संपादित जमिनीचा वाढीव मोबदला व त्यावरील व्याज	२०५९४५५८	५०
२१	ठाणे जिल्ह्यातील कोसबाड येथे ग्रामसेवक प्रशिक्षण केंद्र स्थापन करणे व त्याचा दर्जा वाढविणे	२४१५०३१२	३१
२२	कोल्हापूर जिल्ह्यातील गारगोटी येथे ग्रामसेवक प्रशिक्षण केंद्र स्थापन करणे व त्याचा दर्जा वाढविणे	२४१५०३२१	३१
२३	श्री शिवाजी शिक्षण संस्था, अमरावती यांच्या विद्यमाने अमरावती येथे ग्रामसेवक प्रशिक्षण केंद्र स्थापन करणे व त्याचा दर्जा वाढविणे	२४१५०३३९	३१
२४	यशवंतराव चव्हाण प्रशासन विकास प्रबांधिनी (यशदा) पुणे यांना सहाय्यक अनुदान	२४१५०५१७	३१
२५	ग्रामसेवक प्रशिक्षण केंद्र	२४१५०६२४	३१
२६	श्री मौनी विद्यापिठाच्या विद्यमाने गारगोटी येथे संयुक्त प्रशिक्षण केंद्र स्थापन करण्याची योजना	२५१५००२६	३१
२७	महात्मा गांधी प्रतिष्ठान, सेवाग्राम, वर्धा यांच्या मालमत्ता कराच्या भरपाईसाठी ग्रामपंचायतींना सहाय्यक अनुदान	२५१५२४१२	३१
२८	महाराष्ट्र जिल्हा परिषद व पंचायत समिती अधिनियम १९६१ च्या कलम १८२ अन्वये दळणवळणाच्या मार्गाच्या दुरुस्तीसाठी जिल्हा परिषदांना सप्रयोजन अनुदान	३०५४२४१९	२७

२९	अतिवृष्टी व पूर परिस्थितीमुळे खराब झालेल्या रस्त्यांच्या व पुलांच्या दुरुस्तीकरीता जिल्हा परिषदांना सप्रयोजन अनुदान	३०५४२९११	२७
३०	मुख्यमंत्री ग्राम सडक योजनेतर्गत बांधण्यात आलेल्या रस्त्यांचे परिरक्षण	३०५४२९२९	२७
३१	प्रधानमंत्री ग्राम सडक योजनेतर्गत बांधण्यात आलेल्या रस्त्यांचे परिरक्षण	३०५४२४३७	२७
३२	डावी कडवी विचारसरणी प्रभावित क्षेत्रातील रस्त्यांचे परिरक्षण	३०५४२९३८	२७

(राजेश भोईर)
उप सचिव, महाराष्ट्र शासन